Biyoloji’de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Biyoloji’de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18115

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Biyoloji'de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i, ö?rencilerin Biyoloji derslerinde ba?ar?l? olmak için kulland?klar? bili?sel ve üstbili?sel yakla??mlar?, motivasyonel düzenlemeleri ve kaynak yönetim becerilerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, H. Sucuo?lu taraf?ndan 2003 y?l?nda doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Bu çal??ma, özellikle i?birlikli ö?renme ortamlar?n?n ö?rencilerin yükleme (attribution), edim (performance) ve ö?renme stratejileri kullan?mlar? üzerindeki etkilerini incelemeyi hedeflemi?tir. Bu nedenle ölçek, ö?rencilerin i?birlikli ö?renme ba?lam?nda biyoloji içeri?ine nas?l yakla?t?klar?n? belirlemek için kritik bir araç görevi görmektedir. Ölçe?in geli?tirme süreci, ö?rencilerin biyoloji ö?renimine özgü stratejik davran??lar?n? tan?mlamaya odaklanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme Stratejileri, Biyoloji E?itimi, Ö?renme, ??birlikli Ö?renme, Metabili?, Strateji Kullan?m?, Biyoloji, Akademik Edim.

Yazarlar

H. Sucuo?lu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, lise veya üniversite düzeyindeki ö?rencilerin Biyoloji ders içeri?ini ö?renirken kulland?klar? spesifik stratejileri ve yakla??mlar? sistematik olarak ölçmektir. Bu stratejiler genellikle bili?sel süreçleri (bilgiyi tekrar etme, detayland?rma), üstbili?sel süreçleri (planlama, izleme, de?erlendirme) ve kaynak yönetimini (zaman yönetimi, çal??ma ortam?n? düzenleme, akran yard?m? arama) kapsamaktad?r.

Sucuo?lu'nun (2003) doktora tezi ba?lam?nda, ölçe?in özel bir amac? da i?birlikli ö?renme yöntemlerinin bu stratejilerin kullan?m s?kl??? ve etkinli?i üzerindeki potansiyel etkisini ara?t?rmakt?r. Bu sayede e?itimciler, ö?rencilerin biyoloji gibi karma??k ve kavramsal yo?unluklu alanlarda hangi stratejileri eksik veya yetersiz kulland???n? tespit edebilir ve buna yönelik müdahaleler geli?tirebilirler.

Yap?

Biyoloji'de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i, ö?rencilerin biyoloji içeri?ini anlamland?rma ve ak?lda tutma süreçlerinde uygulad?klar? çe?itli davran??lar? ve dü?ünce biçimlerini ölçmeyi amaçlayan çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Tipik bir ö?renme stratejileri ölçe?i, genellikle üç ana bile?eni ölçer:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Stratejiler: Ö?rencinin bilgiyi do?rudan i?leme yollar? (ezberleme, özetleme, ili?kilendirme).

Üstbili?sel (Metabili?sel) Stratejiler: Ö?rencinin kendi ö?renme sürecini planlama, izleme ve düzenleme yetene?i.

Kaynak Yönetimi Stratejileri: Ö?renme için gerekli çevresel ve motivasyonel kaynaklar? yönetme becerisi (motivasyon kontrolü, zaman yönetimi, yard?m arama).

Ölçe?in maddelerinin, Biyoloji derslerine özgü kavramsal zorluklar? ve laboratuvar çal??malar?n? kapsayacak ?ekilde özelle?tirilmi? olmas? beklenmektedir. Ancak, orijinal tezin detaylar?na eri?im olmadan kesin alt boyutlar belirlenememektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak orijinal meta-veri alan?nda spesifik bir geçerlik katsay?s? (örne?in, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i) belirtilmemi?tir. Bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilen araçlar için genellikle uzman görü?ü al?narak kapsam geçerli?i sa?lan?r ve ard?ndan faktör analizi yoluyla yap? geçerli?i incelenir.

Ölçe?in yap? geçerli?inin belirlenmesi amac?yla büyük olas?l?kla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Ölçe?in, temsil etmeyi amaçlad??? bili?sel, üstbili?sel ve kaynak yönetimi boyutlar?n? ne kadar do?ru yans?tt??? bu analizlerle ortaya konulmu?tur.

Güvenirlik

Kaynak meta-verilerinde güvenirlik de?erleri de belirtilmemi?tir. Ancak, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçek olu?turmak için geli?tirme a?amas?nda iç tutarl?l?k katsay?s?n?n hesaplanmas? zorunludur.

Bu ölçe?in güvenirli?inin, maddelerin iç tutarl?l???n? ölçmek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? ile test edildi?i dü?ünülmektedir. Yüksek Alfa de?erleri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, ölçe?in kararl?l???n? ölçmek için test-tekrar test yönteminin de uygulanm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Biyoloji'de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinin temel bir ad?m? olarak faktör analizinin uygulanm?? olmas? beklenir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmak için kullan?l?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

E?er ölçek, literatürdeki standart ö?renme stratejileri modellerine (örne?in MSLQ) dayan?yorsa, faktör analizinin bili?sel, üstbili?sel ve kaynak yönetimi gibi teorik olarak beklenen alt faktörleri do?rulamas? gerekmektedir. Sucuo?lu (2003) tezinde, bu faktörlerin ayr??t?r?lmas? ve her bir faktörün biyoloji ö?renimindeki stratejik kullan?m?n? ne ölçüde aç?klad???n?n detayl? bir ?ekilde sunulmu? olmas? gerekmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim Ölçe?i).

Format: Derecelendirme format? (Likert Tipi) kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Orijinal meta-veride derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademik çal??malar yürüten ö?renciler (Lise veya Üniversite ö?rencileri).

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve genç yeti?kinlik (Yakla??k 15-25 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen doktora tezi kapsam?nda, i?birlikli ö?renme deneyimine kat?lan veya biyoloji dersleri alan ö?renciler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi. Ö?rencilerden, biyoloji ö?renimi s?ras?nda belirli stratejileri ne s?kl?kla kulland?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Strateji Envanteri, Yükleme Teorisi, Akademik Ba?ar?, Doktora Tezi, Bili?sel Yük, Cronbach Alfa, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor.

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tezin yap?ld??? kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle tez yazar? ve ilgili üniversiteden izin al?nmas? gerekir. Kullan?m ko?ullar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle ücretsizdir.

Test Geli?tirme Y?l?: 2003.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: biyolojide-kullanilan-ogrenme-stratejileri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Sucuo?lu, H. (2003). *??birlikli ö?renmenin ö?rencilerin yükleme, edim ve strateji kullan?mlar? üzerindeki etkileri ve i?birlikli ö?renme gruplar?ndaki etkile?im örüntüleri* (Doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr.

Biyoloji'de Kullan?lan Ö?renme Stratejileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Orijinal kaynakta maddeler listelenmemi?tir; bu nedenle maddeler bölümü bo? b?rak?lm??t?r.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde (meta-veri olarak) sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için H. Sucuo?lu'nun 2003 tarihli doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM